

Uddannelsesbeskrivelse for den 1-årige efteruddannelse til småbørnskonsulent hold 17

Hvornår:

Fra den 9. oktober 2024-d. 10. oktober 2025

Undervisere:

Flemming Zuschlag Christiansen, Jens Hardy Sørensen, Maja Nørgaard Jacobsen, Katrin Bernstad og Henrik Dybvad Larsen.

Indhold:

Denne side indeholder en beskrivelse af den 1-årige efteruddannelse til småbørnskonsulent, som vi udbyder på Toftemosegaard med start d. 9. oktober 2024, udarbejdet af aut. psykolog Flemming Zuschlag Christiansen.

Der tages forbehold for ændringer, og Toftemosegaard forbeholder sig retten til løbende at ændre i indhold, undervisere (ved f.eks. sygdom) og struktur.

Formål:

Uddannelsen giver stor faglig og personlig udvikling, og du vil komme til at:

- Arbejde systematisk med at koble teori og praksis – f.eks. analysere og reflektere over egen praksis i hverdagen ud fra teoretiske rammer og arbejde med udvikling af din personlige og faglige integritet og læring
- Få ny viden om eksempelvis graviditetens betydning, tilknytningsteorier, den nyeste neuropsykologi, god nok omsorg, omsorgssvigt, forældreskab, relations teori, tidligt mor-barn samspil, klient-professionel relationen, sårbare børn og arbejde med din egen faglige udvikling og personlige stil. Med vægt på at kunne relatere til egen praksis og klient-professionel relationen, vil fokus på uddannelsen være at:
- Indføre den studerende i den nyeste viden indenfor småbørnsområdet, herunder den nyeste hjerne- og traumeforskning.
- Indføre den studerende i arbejdet med tidlig intervention i forhold til graviditeten, sårbare børn og familier.
- De studerende får viden om fostret og fødselens psykologi
- Indføre den studerende i arbejdet med tilknytningsteori, og hvordan denne kan anvendes i praksis

- Udvikle den studerendes praksis via direkte supervision/feedback enten med klienten tilstede eller via video (fx direkte på de enkelte undervisningsdage, i studiegruppen eller på arbejdspladsen)
- De studerende får indsigt i anvendelsen af konkrete metoder fx Genogram, AAI, WMCI, IA og PTI med et særligt fokus på Care Index modificeret for klinisk praksis.
- De studerende får certificering i udredning og brug af forskellige tests, der belyser evnen til affektregulering, affektbevidsthed og mentalisering hos børn og unge.

Struktur:

Uddannelsen er på i alt 10 moduler med samlet 154 lektioner:

- 8 x 2 dages undervisning fra kl. 9.00-16.00 (112 lektioner)
- 2 obligatoriske studiedage fra kl. 9.00-15.00 (12 lektioner)
- Afsluttende fordybningsopgave (30 lektioner)

Bemærk modul 9 er et selvstændigt modul sat til 30 lektioner, der indeholder udarbejdelse af en fordybningsopgave på 10-14 sider, som skal godkendes før uddeling af uddannelsesbevis.

Undervisningsdagene skifter mellem ugens 4 første dage.

Der vil blive etableret studiegrupper, der fungerer løbende gennem hele uddannelsen, og som er lig de grupper der mødes til 2 obligatoriske studiedage (modul 3 og 6).

Læs anbefaling til arbejdsgiver vedr. [studiegrupper her](#).

Herudover er der 1 times individuel vejledning i forbindelse med udarbejdelse af den afsluttende fordybningsopgave. Denne vejledning kan evt. finde sted i grupper. Vejledningen udføres kun af kursusleder Flemming Zuschlag Christiansen.

Sted:

I Toftemosegaards kursuslokaler, Manderupvej 3, 4050 Skibby.

Moduloversigt for småbørnskonsulent hold 17

Modul	Antal dage	Dato	Underviser
1	2	D. 9. oktober og d. 10. oktober 2024	Flemming Zuschlag Christiansen Henrik Dybvad Larsen
2	2	D. 6. og d. 7. november 2024	Jens Hardy Sørensen
3	2	D. 3. og d. 4. december 2024	Katrin Bernstad
4	2	D. 21. og d. 22. januar 2025	Maja Nørgård Jacobsen
5	2	Marts	Jens Hardy Sørensen
	1	D. 10. april 2025	Obligatorisk studiedag
6	2	D. 28. og d. 29. april 2025	Flemming Zuschlag Christiansen
	1	D. 14. maj 2025	Obligatorisk studiedag
7	2	D. 11. og d. 12. juni 2025	Katrin Bernstad Flemming Zuschlag Christiansen
8		D. 12. juni 2025 – d. 25. august 2025	Afleveres d. 25. august 2025
9	2	D. 29. september- d. 30. september 2025	Flemming Zuschlag Christiansen

Modul 1. d. 9. og d. 10. oktober 2024

1.dag kl. 9-12

Underviser: Aut. psykolog. Flemming Zuschlag Christiansen

På første modul (1. dag) gennemgås uddannelsens opbygning og idegrundlag, studieplan, litteratur, gensidige forventninger og krav, videooptagelser/case-materiale, opgaveskrivning, samt Flemming's tanker med uddannelsen.

1. dag kl. 13-16 og 2. dag kl. 9-16

Underviser: Autoriseret psykolog og specialist i psykoterapi og supervision af psykoterapi, småbørnskonsulent og spædbarnsterapeut Henrik Dybvad Larsen

Fostret og fødsels psykologi. Barndom og forældreskab begynder ved undfangelsen!

For få år siden var fosterperioden en overset periode af barnets liv – psykologisk set. I dag anses den for at være blandt de mest betydningsfulde faser i et menneskes liv.

Hændelser i fosterperioden og under fødslen kan få vidtrækkende konsekvenser for resten af barnets liv.

Ny viden tyder på, at meget af det, der karakteriserer os som menneske – vores helbred, personlighed og temperament – har sine rødder i de påvirkninger, vi har været udsat for i fostertilværelsen og under fødslen. I de senere år er viden om fostrets og fødsels psykologi på det nærmeste eksploderet.

Der er behov for at udfordre forestillingen om, at fostret kommer til verden som et ubeskrevet blad. Ufødte børn sanser, føler, lærer og påvirkes i høj grad i løbet af fosterperioden.

Nogle forskere inden for området taler om livmoderen som vores allerførste ”klasseværelse” eller læringsrum. Og man kunne fristes til at kalde fødslen vores første store krise eller ”eksamen”!

Viden om fostrets og fødsels psykologi kan dels medvirke til at give fostre og spædbørn en bedre start på livet og dels kan denne viden give os en dybere og mere nuanceret forståelse af nogle af de problemstillinger, vi møder hos ældre børn, unge og voksne – og hos os selv!

Anbefalet litteratur til dette modul:

- “Fostrets og fødsels psykologi. Barndom og forældreskab begynder ved undfangelsen”, skrevet af Henrik Dybvad Larsen
- “En sikker base”, skrevet af John Bowlby.
- “Graviditetens muligheder – En tid hvor relationer skabes og udvikles”, skrevet af Margareta Brodén.

Modul 2, d. 6. og d. 7. november 2024

Underviser: Specialist og supervisor i psykoterapi, praktiserende psykolog og forsker hos VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, cand. psych. Jens Hardy Sørensen.

1.del af Kursus i udredning og brug af forskellige tests, der belyser evnen til affektregulering, affektbevidsthed og mentalisering hos børn og unge. Herunder udredning af forældrekompetence og børnefaglige undersøgelser (§50).

Og hvordan disse test anvendes i en klinisk og differentieret ressourcefokuseret behandlingspraksis.

Følgende test vil indgå:

- LEAS (Level of Emotional Awareness scale). (Lane et al.) Dansk udgave.
- LEAS-child. (Bajgar et al.) Dansk udgave.
- RME-child. (Baron-Cohen et al.) Dansk udgave.
- Ekmans billedtest. (Sørensen 2013).

Få et øget kendskab til følgende mentaliseringsfokuserede tests:

- CAT (Children´s Apperception Test). Ny type scoring.
- TAT (Thematic Apperception Test). Ny type scoring.

Formål:

- Anvendelsesmuligheder i udredning og arbejdet med børn og unge.
- Forebyggelses- og behandlingsindsatser, der kan fortages på baggrund af disse test.
- Mentalisering er evnen til implicit at kunne regulere og eksplicit at forstå andres og egne adfærd ud fra emotionelle tilstande, følelser, tanker, ønsker og intentioner.
- En svækket evne til mentalisering, affektbevidsthed (alexithymi) og affektregulering i nære relationer karakteriserer: traumatiske stresslidelser, ADD, ADHD, autismespektrumforstyrrelser, adfærdsproblemer, angstlidelser, depression, spiseforstyrrelser, selvskade, relationsvanskeligheder, indlæringsvanskeligheder, borderline-personlighedsforstyrrelser, aggression og vold mv.
- På kurset vil du lære at teste niveauet for affektregulering, implicit og eksplicit mentalisering og mønstret for affektregulering og mentalisering (tilknytningsmønstret). Dette kan efterfølgende danne grundlaget for indhold og organisering i en differentieret forebyggelses- og behandlingsindsats.

Disse dage vil deltagerne:

- Få større viden om affektregulering, tilknytning og mentalisering.
- Bliv trænet i at optage og score flere forskellige tests, der belyser implicit og eksplicit evne til affektregulering, affektbevidsthed og mentalisering.
- Få viden om neurobiologiske grundlag for implicit og eksplicit, affektregulering og mentalisering.
- Efter dette kursus vil du kunne foretage udredninger af børn og unge ud fra flere forskellige mentaliseringsbaserede test.

Litteratur:

- Affektregulering i udvikling og psykoterapi, skrevet af Fonagy, Shore og Stern (redigeret af Jens Hardy Sørensen), introduktion og kapital 4 og kapitel 8
- Neuroaffektiv psykoterapi med voksne, skrevet af Susan Hart, kapitel 15

Modul 3, d. 3. og d. 4. december 2024

Underviser begge dage : Aut. psykolog og aut. psykoterapeut og specialist i klinisk psykologi Katrin Bernstad.

Indhold:

Relations behandling med gravide, spædbørn og små børn.

Med udgangspunkt i Viktoriagårdens behandlingsmodel, den kliniske hverdag og de bagved liggende teorier har dette undervisningsmodul fokus på:

- Psykologiske processer under graviditeten, og hvordan man kan styrke den prænatale tilknytningsproces.
- Risikotegn i samspillet og relations behandling af spædbørn, 0-1 år og deres forældre
- Risikotegn i samspillet, relations behandling og behandling af småbørn 1-4 år og deres forældre.
- Praksis fortællinger fra den kliniske hverdag vil blive integreret i teori og praktiske øvelser. Desuden vil der blive formidlet de generelle måder at forholde sig på og strategier til at styrke forældreskabet og forældre-barn relationen uanset barnets alder.

Ambitionen er, at de studerende får et konkret billede af, hvor problematikken kan vise sig, og hvordan behandlingsarbejdet med små børn kan udføres og tilegne sig viden om teorierne, som ligger til grund for interventionerne, som også kan tillempes

Anbefalet litteratur til dette modul:

1. "Psyisk sygdom hos spædbørn og småbørn. Opdag og hjælp, skrevet Katrin Bernstad.
2. "Omsorgssvigt Bind 1 -Et sundhedsproblem og et tværfagligt ansvar" (udg. 5), skrevet af Kari Killén. (Kap. 7, 8, 15 og 16).

Modul 4, d. 21. og d. 22. januar 2025

Underviser: Maja Nørgård Jacobsen

En mentaliseringsbaseret tilgang i arbejdet med tidlig intervention (0-6 år) for børn og familier

Inden de to undervisningsdage bedes alle deltagere have besvaret et skema, der spørger til, hvilke udfordringer og redskaber, som I hver især oplever at have brug for. Maja tilrettelægger indhold og eksempler ud fra jeres besvarelser.

I får tilsendt mentaliseringsværktøjer til brug i praksis.

- Jeres besvarelser af spørgeskemaet

- Mentaliseringsværktøjer
- Hvad er mentalisering?
- Hvorfor er mentalisering vigtigt? Teoretisk og empirisk fundament
- Hvordan kan barnets og forældrenes adfærd påvirke mig som professionel, og hvordan kan jeg håndtere det? Vi arbejder her på at styrke vores egne mentaliseringskompetencer
- Vi går i dybden med de enkelte redskaber og får dem ind under huden ved at koble det op på jeres hverdag og børn
- Der vil være øvelser og eksempler fra praksis dagene igennem

Anbefalet litteratur til dette modul:

- ”Med mig selv som redskab -om at være professionel med følelser”, skrevet Maja Nørgård Jacobsen m.fl.

Modul 5, marts 2025

Underviser: Specialist og supervisor i psykoterapi, praktiserende psykolog og forsker hos VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, cand.psych. Jens Hardy Sørensen.

2. **del af Kursus i udredning og brug af forskellige tests, der belyser evnen til affektregulering, affektbevidsthed og mentalisering hos børn og unge. Herunder udredning af forældrekompetence og børnefaglige undersøgelser (§50). Og hvordan disse test anvendes i en klinisk og differentieret ressourcefokuseret behandlingspraksis.**

Studiegruppedag d. 10. april 2025 kl. 9-15- Studiegrupperne arbejder med de udleverede studiegruppeopgaver

Modul 6, d. 28. og d. 29. april 2025

Underviser: Flemming Zuschlag Christiansen, aut. psykolog, Master of AART (træning af sociale kompetencer), Psykoterapeut MPF, Traumeterapeut og certificeret i ADBB.

Indhold 1 dag: Giv mig et kram, men rør mig ikke: Hvordan hjælper vi børn og familier der har været udsat for traumatiske oplevelser.

På denne dage, vil du blive præsenteret for metoder og tilgange, som kan styrke dit arbejde med børn og familier, der har været udsat for traumatiske oplevelser, som fx seksuelle overgreb, vold og psykiske overgreb.

- Børn udsat for omsorgssvigt, udviklingstraume og overgreb.
- Introduktion til traumer og traumereaktioner inkl. dissociation
- Traumers konsekvenser for barnets trivsel og udvikling.
- Du får en dybere teoretisk og praktisk viden i, hvordan du kan regulere børns nervesystem og arousal niveau og øge deres robusthed.
- Du får viden om den kropsoverrettede tilgang (Somatisk Experiencing) i arbejdet med traumer.

- Du vil blive præsenteret for Sleeping dogs-metoden og den narrative tilgang, som betyder, at du som behandler kan bidrage til at stabilisere børn med traumer.
- Med udgangspunkt i den præsenterede teori og metoder, vil vi drøfte, hvordan I kan omsætte jeres nye viden i det daglige arbejde.

Det teoretiske oplæg vil blive suppleret med videofilm og inddragelse af deltagernes egne case.

“Hvis traumer ikke bliver behandlet, vil det både have konsekvenser for den enkelte og dennes familie – og store økonomiske omkostninger for samfundet”

(Arianne Struik, udviklingspsykolog)

- Utviklingstraumer ” -regulering som nøkkebegreb i en ny traumepsykologi, skrevet af Dag Øysten Nordanger/Hanne Cecilie Braarud.
- “Traumer set ud fra barnets øjne”, skrevet af Peter A Levine og Maggie Kline.
- ”I voldens kølvand: psykiske traumer og deres heling”, skrevet af Judith Lewis Herman.

Indhold dag 2: Vi arbejde videre med de studerendes video materiale, og sætter fokus på, hvordan man som småbørnskonsulent, kan intervenere i sårbare familie

- Præsentation og anvendelse af forskningsforankrede undersøgelsesmetoder fx , AAI, WMCI, IA, ADBB og PTI med et særligt fokus på Care Index modificeret for klinisk praksis.
- Præsentation og anvendelse af Genogram (familiestamtræ)
- CI analyse af de studerendes medbragte videos film af mor/far-barn samspil.

Anbefalet litteratur til denne dag:

1. ”Omsorgssvigt Bind 1 -Et sundhedsproblem og et tværfagligt ansvar” (udg. 5), skrevet af Kari Killén. (Kap. 7, 8, 15 og 16).
2. “Attachmentbegrebet, dets historik og aktualitet”, skrevet af Anne Reichenbach, (Psyke & Logos, 2003, 24, s. 529-546).
3. “Tilknytningsforstyrrelser og psykopatologi”, skrevet af Anne Reichenbach, (Psyke & Logos, 2003, s. 621-637).

Studiegruppedag d. 14. maj 2025 kl. 9-15- Studiegrupperne arbejder med de udleverede studiegruppeopgaver

Modul 7, den 11. og d. 12. juni 2025

Underviser 1. dag Aut. psykolog og aut. psykoterapeut og specialist i klinisk psykologi Katrin Bernstad.

Indhold:

Relations behandling med gravide, spædbørn og små børn.

Der arbejdes videre med Viktorgårdens behandlingsmodel

Undervisning 2. dag: Aut. psykolog, psykoterapeut og småbørnskonsulent Flemming Zuschlag Christiansen

Denne undervisningsdag vil med udgangspunkt i de studerendes video materiale, sætte fokus på, hvordan man som småbørnskonsulent, kan intervenere i sårbare familie, ligesom der vil være fokus på parallelprocesser betydning.

- - Præsentation og anvendelse af forskningsforankrede undersøgelsesmetoder fx , AAI, WMCI, IA, ADBB og PTI med et særligt fokus på Care Index modificeret til klinisk brug.
  - Præsentation og anvendelse af Genogram (familiestamtræ).
  - CI analyse af de studerendes medbragte videos film af mor/far-barn samspil.

Anbefalet litteratur til dette modul:

1. "Psykisk sygdom hos spædbørn og småbørn. Opdag og hjælp, skrevet Katrin Bernstad.
2. "Omsorgssvigt Bind 1 -Et sundhedsproblem og et tværfagligt ansvar" (udg. 5), skrevet af Kari Killén. (Kap. 7, 8, 15 og 16).

Studiegruppedag: Studiegrupperne arbejder med udleverede opgaver/cases eller problemstillinger fra kl. 9-15

Modul 8. Fordybelsesopgave – fra d. 12. juni til d. 25. august 2025

Efter ca. 105 lektioners undervisning skal den studerende aflevere en 10-14 A4-siders fordybelsesopgave, som beskriver et relevant forløb i egen arbejdssammenhæng, hvor den studerende har anvendt den teori og metoder, der er blevet gennemgået på uddannelsen med særlig opmærksomhed på småbørn og tidlig intervention, eller hvor de nævnte temaer behandles ud fra et helhedssyn. Derudover skal den studerende demonstrere en grundlæggende forståelse for den gennemgåede teori samt grundbegreber anvendt i praksis. Fordybelsesopgavens emne og problemformulering skal findes indenfor den angivende litteraturliste, og problemformuleringen skal godkendes af kursuseder Flemming Zuschlag Christiansen. Opgaven fremsendes i elektronisk form og anonymiseret på mail til post@toftemosegaard.dk **senest d. 25. august 2025**. Filmoptagelser fremsendes via wetransfer.com eller på USB via post med navn på.

Der tilbydes 1 times individuel vejledning pr. deltager.

Bemærk: Gruppeopgave er ikke mulig.

Det afsluttende skriftlige arbejde evalueres af kursuseder Flemming Zuschlag Christiansen. Opgaven bedømmes som bestået eller ikke bestået. Hvis en deltager får bedømmelsen ikke bestået, så er der mulighed for om- eller gennemskrivning af dele af opgaven.

Hvis den studerende ikke gennemfører opgaveskrivningen indenfor den afsatte tidsfrist, så er det muligt efter aftale og på den studerendes initiativ af aflevere opgaven senest 1 år efter den aktuelle opgavefrist.

Modul 9, d. 29. og d. 30. september 2025

Underviser: Aut. psykolog Flemming Zuschlag Christiansen.

Frem til frokost anden dagen, arbejdes der yderligere med integrering af samtlige metoder med fokus på tidlig intervention ved Flemming, med en særlig fokus på de spørgsmål der er opstået under arbejdet med fordybelsesopgave.

Efter frokost anden dagen er der opsamling og evaluering af uddannelsen og egen læring, plus afslutning med uddeling af uddannelsesbevis med Flemming.

For at have gennemført og bestået uddannelsen skal de studerende desuden opfylde følgende krav:

- Være indstillet på at deltage i studiegrupper imellem de enkelte moduler.
- Have deltaget i undervisningen i mindst 75 % af de skemalagte lektioner.
- Have forberedt sig på og reflekteret over litteratur sammen med de øvrige deltagere.
- Have deltaget i teamarbejde, øvelser og rollespil på holdet.
- Have modtaget direkte supervision/feedback på egen praksis enten direkte eller via videooptagelse, fx på de enkelte kursusdage, i studiegruppen eller på sin arbejdsplads.

Studiegrupper:

Vedr. studiegrupper så er det meget forskelligt hvor ofte, og hvor mange timer de enkelte grupper mødes, men Toftemosegaard anbefaler: At man mødes 1 gang mellem de enkelte undervisningsgange 2-4 timer, hvor man har læst en eller flere bøger fra litteraturlisten, lidt artikler, eller ser filmklip osv., og så reflekterer over dette sammen. Dvs. at man mødes ca. 7 gange á 4 timer, altså i alt 28 timers studiegruppetid. Det anbefales at de studerende i forbindelse med deres ansøgning om optagelse på uddannelsen hos arbejdsgiver ansøger om disse 28 timer.

Undervisningsform:

- Oplæg ved underviserne
- Video-film/klip
- Analyse af filmklip med fokus på samspil og tilknytning.
- Gruppearbejde og øvelser
- Supervision af deltagernes egne temaer og sager
- Studiegrupper

Kursusleder:

Flemming Zuschlag Christiansen, aut. psykolog, småbørnskonsulent, traumeterapeut og indehaver af Psykologselskabet Toftemosegaard,

Undervisere:

- Katrin Bernstad, aut. psykolog, aut. psykoterapeut og specialist i klinisk psykologi.

- Maja Nørgård Jacobsen, aut. psykolog. Maja har specialiseret sig i den mentaliseringsbaserede tilgang med særligt fokus på vurdering/udredning af mentaliseringssevne”.
- Flemming Zuschlag Christiansen, aut. psykolog, Master i træning af sociale kompetencer, småbørnskonsulent og psykoterapeut MPF, med speciale i tidlig intervention og traumebehandling.
- Henrik Dybvad Larsen, Autoriseret psykolog og specialist i psykoterapi og supervision af psykoterapi, småbørnskonsulent og spædbarnsterapeut.
- Jens Hardy Sørensen, specialist og supervisor i psykoterapi, praktiserende psykolog og forsker hos VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, cand. psych. Jens Hardy Sørensen.

Litteraturliste (i prioriteret rækkefølge):

1. “En sikker base”, skrevet af John Bowlby.
2. “At bryde og knytte nære bånd”, skrevet af John Bowlby.
3. “Fostrets og fødselens psykologi. Barndom og forældreskab begynder ved undfangelsen”, skrevet af Henrik Dybvad Larsen.
4. “Graviditetens muligheder – En tid hvor relationer skabes og udvikles”, skrevet af Margareta Brodén.
5. ”Omsorgssvigt Bind 1 -Et sundhedsproblem og et tværfagligt ansvar” (udg. 5), skrevet af Kari Killén.
6. ”Omsorgssvigt Bind II -Praksis og ansvar” (udg. 5), skrevet af Kari Killén.
7. “Psykisk sygdom hos spædbørn og småbørn. Opdag og hjælp, skrevet Katrin Bernstad.
8. ”Utviklingstraumer ” -regulering som nøkkebegreb i en ny traumepsykologi”, skrevet af Dag Øysten Nordanger og Hanne Cecilie Braarud.
9. “Mentaliseringsbogen”, skrevet af Per Wallroth.
10. “Fra interaktion til relation. Tilknytning hos Winnicott, Bowlby, Stern, Schore & Fonagy”, skrevet af Susan Hart og Rikke Schwartz.
11. ”Attachmentforskningen”, skrevet af Anne Reichenbachs (artikel)
12. “Barndommen varer i generationer”, skrevet af Kari Killén.
13. Mentaliseringsbaseret behandling i teori og praksis, skrevet af Allen, Fonagy og Slade m.fl., kap. 2.
14. ”Med mig selv som redskab -om at være professionel med følelser” af Christensen, B.M; & Jacobsen, M.N. Jacobsen (2017 Frydenlund)
15. “Traumer set ud fra barnets øjne”, skrevet af Peter A Levine og Maggie Kline
16. ”I voldens kølvand: psykiske traumer og deres heling”, skrevet af Judith Lewis Herman.

Anden anbefalelsesværdig litteratur:

1. "Tilknytningsteori", skrevet af Anders Brobjerg m.fl.
2. "Se barnet indefra" skrevet af Ida Brandtzæg, Stig Torsteinson og Guro Øiestad
3. "Sårbare børn", skrevet af Kari Killén sammen med May Olofsson.
4. "Relation og fortælling" skrevet af Sarah Daniel
5. "Omsorg for gravide og småbørnsfamilier med rusmiddelproblemer – Familieambulatoriets interventionsmodel", en publikation fra Sundhedsstyrelsen af May Olofsson. [Hent som PDF her](#)
6. "Professionel udvikling og faglig vejledning", skrevet af Kari Killén.
7. "Forebyggende arbejde i daginstitutionen – samspil og tilknytning" skrevet af Kari Killén
8. "Barnets interpersonelle univers: Det 0-2-årige barn i et psykoanalytisk og udviklingspsykologisk perspektiv", skrevet af Daniel Stern.
9. "Den følsomme hjerne", skrevet af Susan Hart
10. "Moderskabskonstellation", skrevet af Daniel Stern.
11. "Et spædbarns Dagbog", skrevet af Daniel Stern.
12. "Det nuværende øjeblik i psykoterapi og hverdagsliv", skrevet af Daniel Stern.
13. "De første seks måneder", skrevet af Daniel Stern.
14. "Hånden på hjertet – omsorg for det lille barn i krise" skrevet af Inger Thormann og Charlotte Guldborg.
15. "Medfødte alkoholskader – Omsorg og behandling", af Inger Thormann.
16. "Fædres tilknytning til spædbørn" skrevet af Madsen, Sv., Lind, D. og Munck, H.
17. "Tidlig hjælp til bedre samspil", skrevet af Henning Rye.
18. "Affektregulering i udvikling og psykoterapi", skrevet af Stern, Fonagy, Schore m.fl.
19. "Betydningen af samhørighed", skrevet af Susan Hart.
20. "Kærlighed gør en forskel", skrevet af Sue Gerhardt. "Forældrefokuseret arbejde med børn", skrevet af Reidun Hafstad og Haldor Øvreide.
21. "Spædbarnets psykologi", skrevet af Philip Hwang (Red).

Relevante artikler (et udpluk):

1. "Prænatal omsorgssvigt", af May Olofsson i ugeskrift for læger (160/19) 2906-2909, (1998).
2. "Attachmentbegrebet, dets historik og aktualitet", skrevet af Anne Rechenbach, (Psyke & Logos, 2003, 24, s. 529-546).

3. "Tilknytningsforstyrrelser og psykopatologi", skrevet af Anne Reichenbach, (Psyke & Logos, 2003, s. 621-637).
4. "Børn i familier med alkoholproblemer", videns og oplysningsprojekt om alkohol og misbrugsproblematikker. Se Sundhedsstyrelsens hjemmeside (sst.dk).
5. "Vi svigter ufødte børn", skrevet af May Olofsson (2006) i Politiken.
6. "Børn med medfødte alkoholskader", skrevet af May Olofsson, i pædagogisk psykologisk rådgivning, (2002).
7. "Graviditet og rusmidler", skrevet af May Olofsson.
8. "Det tidlige mor/barn-forhold", skrevet af Anna Rosenbeck i Psykolog nyt (1996).
9. "Behandling af gravide stofmisbrugere og deres børn" skrevet af May Olofsson (1987).
10. "Børn af stofmisbrugere", skrevet af May Olofsson i Månedsskrift for praktisk lægegerning (1985).
11. "Set gennem børns briller" skrevet af bl.a. Inger Thormann i Politiken (2006).
12. "Terapeutisk intervention under spædbarnsåret – en modell för behandling av tidliga störningar i mor-barn relationen "skrevet af Margareta Brodén Tidsskriftsartikel: FICE-information, (1987).
13. "Udvidet tilbud til sårbar og gravid og småbørnsfamilier i Danmark. Kortlægning af eksisterende tilbud og fremtidsperspektiver på området". Signe Groth Andersson, Amalie Utzon, Elsebeth Kirk Muff, Pauline Hagensen, Tina Hjulmann Meldgaard og ekstern konsulent Else Guldager. September&2014 Socialt Udviklingscenter SUS. [Hent som PDF her.](#)
14. "Kan vi huske noget fra vores tid som foster? Om præ- og perinatal psykologi", skrevet af Larsen skrevet af Henrik Dybvad Larsen. P. Psykologernes fagmagasin, udgivet 20. april 2016.
15. "Langsigtede psykologiske konsekvenser som følge af en problematisk fosterperiode og fødsel", Skrevet af Henrik Dybvad Larsen. En case beskrivelse inden for den prænatale og perinatale psykologi. P. Psykologernes fagmagasin, udgivet 8. april 2019.
16. "Barn hos en anden mor end hende, der bar dig i sin livmoder", skrevet af Henrik Dybvad Larsen. Psykologernes fagmagasin, udgivet 28. maj 2020.
17. "Stress under graviditet og fødsel kan påvirke barnet", skrevet af Henrik Dybvad Larsen. Alt om psykologi, udgivet 17. august 2021.
18. "Er tilknytning før fødselens mulig?", skrevet af Henrik Dydvad Larsen. Del 1. Sundhedsplejersken, 4. 2022a.
19. "Er tilknytning før fødselens mulig?", skrevet af Henrik Dybvad. Del 2. Sundhedsplejersken, 5. 2022b.
20. "Når vi skader børn ud fra de bedste intentioner". Larsen, H. D, Thormann, I & Poulsen, I: . P, psykologernes fagmagasin, 2023.

21. "Stress under graviditet og fødsel kan påvirke barnet". Larsen, H. D: Alt om psykologi, udgivet 17. august 2021

Udover den nævnte litteratur, så vil der i løbet af uddannelsen blive anbefalet litteratur og uddelt div. artikler. De studerende er selv ansvarlige for anskaffelsen af den litteratur, der læses på holdet.

Optagelse på efteruddannelsen:

Uddannelsen regnes som en efteruddannelse. Alle deltagere skal have følgende kvalifikationer for at kunne påbegynde uddannelsen:

- En mellemlang videregående uddannelse som f.eks. lærer, pædagog, plejer, sygeplejerske, socialrådgiver, socialformidler eller en længerevarende videregående uddannelse som f.eks. læge, psykolog eller anden universitetsuddannelse eller være studerende på en videregående uddannelse, der må formodes at være relevant som optagelseskriterium
- Være i stand til at kunne læse teoretiske artikler på dansk, svensk, norsk og engelsk samt forstå film med engelsk tale.
- Udover ovennævnte kriterier har ansøgere, der er i en arbejdspraksis, der indeholder interventionsopgaver med sårbare børn (0-6 år) og deres forældre fortrinsret. Med arbejdspraksis menes, at man helt konkret arbejder med sårbare/truede børn og deres nærmeste omsorgspersoner.

Med venlig hilsen

Flemming Zuschlag Christiansen

Psykologselskabet Toftemosegaard Aps

Aut. psykolog, småbørnskonsulent

Indehaver af Psykologselskabet Toftemosegaard

Master in ART og Psykoterapeut MPF

Diverse beskrivelser

Fordybelsesopgave – Vejledning

Efter ca. 105 lektioners undervisning skal den studerende aflevere en 10-14 A4-siders fordybningsopgave, som tager udgangspunkt i en case fra den studerendes egen arbejdssammenhæng, hvor den studerende anvender sin teoretiske viden om sårbare børn og tidlig intervention og demonstrerer en grundlæggende forståelse af tilknytningsteoriens begreber og pragmatiske anvendelse i praksis.

Fordybningsopgavens emne og problemformulering skal findes indenfor den angivne litteraturliste, og problemformuleringen skal godkendes af kursuseder Flemming Zuschlag Christiansen.

Der tilbydes 1 times individuel vejledning pr. deltager af kursuseder Flemming Zuschlag Christiansen. Gruppeopgave er ikke mulig.

Opgavens design skal bygges op efter følgende skabelon:

- Forside, (0. side)
- Indholdsfortegnelse, (0. side)
- Indledning med problemformulering, (½-1. side)
- Brødtekst, (8-12 sider)
- Afrunding, (½-1 side)
- Litteraturliste (0 sider)
- Bilag (0 sider)

Der skal skrives med skrifttype Times New Roman, skriftstørrelse 12 med 1½ linjeafstand og med en venstre/højre margin på 2,5 cm og en top/bund margin på 3 cm.

Opgaven skal være på mindst 10 sider og højst 14 sider.

Når man i opgaven henviser til en forfatter, men dog ikke citerer denne, så skal man skrive på følgende måde; så når Killén K. (1993) og så skal den bog eller artikel, som I henviser til, være nævnt i litteraturlisten.

Hvis I citerer en forfatter ordret, så skal I skrive det på følgende måde; ”omsorgssvigt handler om relationer” (Brodén M., 2005, side 44).... og igen, så skal den bog eller artikel I henviser til være nævnt i litteraturlisten.

Div. bilagsmaterialer så som videoklip, interview-udskrift m.m. vedlægges i 1 eksemplar med navn på og vil blive returneret til den studerende, når opgaveforløbet er blevet afsluttet.

Opgavens opbygning:

- Forside
- Indholdsfortegnelse
- Indledning:
- Beskrivelse af arbejdskontekst.
- Afgrænsning-Hvorfor har jeg valgt følgende emne og hvilke fravalg har jeg gjort?
- Design (opgave disposition)
- Begrundelse som gør problemformuleringen tydelig
- Problemformulering
- Brødtekst: Hvordan vil jeg gribe opgaven an?
- Præsentation af case
- Husk glidende overgang mellem de enkelte afsnit
- Husk at fodnoter eller/og klare litteraturhenvisninger

- Præsentation af materiale/case Analyse af materiale/case
- Husk evt. noget om parallelprocesser, indre arbejdsmodeller socioøkonomiske forhold
- Konklusion/perspektivering
- Hvad er jeg blevet opmærksom på?
- Hvad har jeg fravalgt?
- Hvad har jeg lært?
- Hvad har uddannelsen lært mig?
- Hvordan vil jeg handle anderledes fremover m.m.

God fornøjelse! Hilsen Flemming

Anbefaling i forbindelse med skrivning af fordybelsesopgave

I forbindelse med skrivning af den afsluttende fordybningsopgave på den 1-årige efteruddannelse til småbørnskonsulent, hvor rammen er 30 lektioner af 45 min. (22,5 timer), der anbefaler Toftemosegaard, at de studerende bevilliges 5 skivedage, hvor de har mulighed for at fordybe sig i denne proces.

Det anbefales, at de studerende i forbindelse med deres ansøgning om optagelse på uddannelsen hos arbejdsgiver ansøger om disse 5 dage.

Anbefaling vedr. Studiegrupper

Vedr. studiegrupper så er der afsat to dage af 6 timers varighed, hvor der arbejdes med udleverede opgaver/cases eller gruppeøvelser. Derudover er det meget forskelligt hvor ofte, og hvor mange timer de enkelte grupper mødes, men Toftemosegaard anbefaler: At man udover de planlagte studiedage mødes 2-3 gange, hvor man har læst en eller flere bøger fra litteraturlisten, lidt artikler, eller ser filmklip osv., og så reflekterer over dette sammen dvs. i alt ca. 28 timers studiegruppetid. Det anbefales at de studerende i forbindelse med deres ansøgning om optagelse på uddannelsen ansøger om disse 28 timer hos arbejdsgiver.